

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 20 d. Nr. FA-P-20-8-35
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-29 pavedimą Nr. P-20-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Vida Balčiūnienė (grupės vadovė)
Toma Pacevičiūtė

Auditas pradėtas 2010-06-29
Auditas baigtas 2011-05-20

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai	7
2. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	8

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2010 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, atliekanti įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas ūkio srities valstybės valdymo funkcijas ir šioje srityje įgyvendinanti valstybės politiką. Adresas: Gedimino pr. 38 / Vasario 16-osios g. 2, 01104 Vilnius; identifikavimo kodas 188621919.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Audituojamu laikotarpiu Ūkio ministerijai vadovavo ministras Dainius Kreivys, Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja dirbo Stasė Rimkienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2010 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamą valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Valstybės, savivaldybių, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir Valstybinio socialinio draudimo fondo 2010 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo terminas įstatymu¹ pratęstas iki 2011 m. spalio 1 d.

Teisės akte numatyta,² kad visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema. Finansų ministro patvirtintame 2010 metų konsolidavimo kalendoriuje³ nurodyta, kad Ūkio ministerija ir jai pavaldžios įstaigos finansines ataskaitas šioje sistemoje turi pateikti iki gegužės 26 d., o Ūkio ministerija konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį turi parengti ir patvirtinti liepos mėnesį.

Kadangi finansinių ataskaitų rinkiniai bus pateikti Finansų ministerijai ir patikrinti po birželio 1 d., o vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁴ audito išvada turi būti pateikta ne vėliau kaip birželio 1 d., todėl nuomonės dėl Ūkio ministerijos finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo audito išvadoje nepareiškiame.

Audito metu buvo vertinamas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS) ir audituojamas Ūkio ministerijos 2010 metų konsoliduotųjų biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų 2010 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Taip pat buvo audituojama:

- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2011-04-21 įstatymo Nr. XI-1343 redakcija), 32 str. 7 d.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. 1K-171 „Dėl 2010 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. 26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 44 p.

Ūkio ministerija ir šešios jai pavaldžios įstaigos (Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybinė metrologijos tarnyba prie Ūkio ministerijos ir Lietuvos metrologijos inspekcija) 2010 metais vykdė penkias programas, tai:

- Specialioji ūkio plėtros politikos įgyvendinimo programa, kodas 01.01;
- Ūkio ministerijos reorganizavimo laikotarpio energetikos srities Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas, kodas 01.02;
- Specialioji ekonomikos augimo ir konkurencingumo didinimo programa, kodas 01.05;
- Specialioji ne maisto produktų rinkos kontrolės programa, kodas 01.06;
- Specialioji valstybės rezervo naudojimo programa, kodas 03.86.

Šioms programoms patvirtinta 1 575 162,0 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 1 573 384,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 19 565,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 1 778,0 tūkst. Lt turtui įsigyti⁵. Be to, 2009 metais nepanaudotas specialiųjų programų likutis, kuris sudaro 414 622,4 tūkst. Lt (iš jų 406 488,1 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų – 263,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 8 134,3 tūkst. Lt turtui įsigyti), perkeltas į 2010 metų asignavimų planą.

Ūkio ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2010 metais iš valstybės biudžeto gavo 906 060,0 tūkst. Lt, panaudojo 906 057,1 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 904 232,4 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų – 18 303,8 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 1 824,8 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 4 530,3 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;

⁵ Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563; Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2010-01-20 Nr. 70 „Dėl 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“; 2010-06-16 Nr. 760 „Dėl Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo“; 2010-06-29 Nr. 888 „Dėl Kultūros ministerijai numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, susijusių su apskričių viršinininkų administracijų funkcijų persikirstymu, paskirstymo pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojus ir savivaldybes“; 2010-10-06 Nr. 1413 „Dėl Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo“.

– tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);

– ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, ilgalaikio finansinio turto, pagrindinės veiklos, įskaitant darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir socialinių išmokų (pašalpu) sąnaudų, pagrindinės veiklos kitų pajamų, finansinės ir investicinės veiklos ir kitos veiklos pajamų) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Mažos apimties savarankiškos audito procedūros atliktos Europos Sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų audito srityje (nevertinome projektų tinkamumo finansuoti (paraiškų vertinimo, atrankos ir sprendimų priėmimo dėl projektų finansavimo procedūrų), projektų vykdytojų išlaidų tinkamumo finansuoti, projektų vykdytojų viešųjų pirkimų procedūrų). Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, stebėjimą ir analitines.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimas.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai

Atlikus ministerijai pavaldžiose įstaigose (Valstybinėje ne maisto produktų inspekcijoje prie Ūkio ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnyboje, Lietuvos metrologijos inspekcijoje) audito procedūras sisteminių tyrimų srityje – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas, – reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

Pastebėjimai dėl audito metu nustatytų dalykų, neturėjusių įtakos auditorių nuomonei, ir rekomendacijos Ūkio ministerijai buvo pateikti žodžiu. Valstybinei ne maisto produktų inspekcijai prie Ūkio ministerijos pastebėjimai ir rekomendacijos buvo pateikti Valstybės kontrolės 2011 m. kovo 16 d. rašte Nr. S-(20-1738)-442 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų“. Pažymėtina, kad ministerija ir inspekcija neatitikimus ištaisė ir rekomendacijas įgyvendino.

Ūkio ministerija, pirkdama ryšių su visuomene klausimais konsultavimo ir žiniasklaidos planavimo paslaugas ir sudarydama šių paslaugų pirkimo sutartį su UAB „IC Baltic“ ir UAB „Media House“ (2008 m. birželio 27 d. sutartis Nr. 8-132), nesivadovavo Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 16 punktu⁶. Sudarytoje sutartyje nenustatytos informacijos skelbimo žiniasklaidos priemonėse paslaugų bazinio įkainio apskaičiavimo taisyklės.

Audito metu nustatyta, kad UAB „IC Baltic“ ir UAB „Media House“ paslaugų perdavimo ir priėmimo aktuose ir ministerijai išrašytose PVM sąskaitose faktūrose nurodyta tik bendra suteiktos paslaugos kaina, bet nenurodytas informacijos skelbimo paslaugų bazinis įkainis ir taikytų nuolaidų dydis, ryšių su visuomene paslaugoms pritaikytas įkainis ir valandų, skirtų šioms paslaugoms teikti, skaičius. Todėl negalėjome nustatyti, ar už šias paslaugas sumokėta 183 939,51 Lt suma atitinka sutarties sąlygas.

Pagal minėtą sutartį ministerija sumokėjo 181 982,03 Lt už patalpų, įrangos, reikalingos konferencijoms arba kitiems renginiams, nuomos, konferencijų dalyvių maitinimo, organizatorių nakvynės ir kitas tiekėjo patirtas išlaidas. Metodikos 6 ir 18 punktuose numatyta, kad galima taikyti dalinį sutarties vykdymo išlaidų padengimą: kai viena kainos dalis yra fiksuota kaina arba įkainis, o kitą kainos dalį sudaro tam tikros tiekėjo faktiškai patiriamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutarties vykdymu. Sudarytoje sutartyje faktinių išlaidų padengimas nenumatytas.

⁶ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-25 įsakymas Nr. IS-21 „Dėl viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“.

Ministerija pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 3 punktą⁷, nes 2008 m. birželio 27 d. sudarydama paslaugų pirkimo sutartį Nr. 8-132 su UAB „IC Baltic“ ir UAB „Media House“ nesivadovavo Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika. Dėl to pateiktų duomenų nepakako, kad būtų galima nustatyti, ar Ūkio ministerija racionaliai panaudojo 365 921,54 Lt lėšų konsultavimo ryšių su visuomene klausimais paslaugoms ir žiniasklaidos planavimo paslaugoms pirkti.

2. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad Ūkio ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė

Vida Balčiūnienė

⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2007-10-18 įstatymo Nr. X-1298 redakcija).